

Museer och utställningar

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motioner som har väckts under allmänna motionstiden 2002.

Motionerna gäller frågor om museipolitikens inriktning, vården av museisamlingarna, bl.a. de fotografiska samlingarna, museipedagogisk verksamhet och länsmuseernas ekonomiska situation. Överföring av samiska samlingar från centrala museer till Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum begärs i en motion. I ett antal motioner föreslås inrättande av särskilda kvinnomuseer m.m. Utskottet behandlar också motioner om ett riksidrottsmuseums lokalisering samt om inrättande av ett riksmuseum för fotboll och en nationell fotbollsakademi, båda i Degerfors.

Utskottet behandlar vidare motioner i vilka begärs uttalanden om Naturhistoriska riksmuseets magasinsproblem, Regalskeppet Vasas restaurering, en permanent lösning på lokalproblemen vid Flygvapenmuseum inom Statens försvarshistoriska museer, status som nordiskt projekt för Torsby Finnkulturcentrum inom Värmlands museum, bidragsgivning till Ekomuseum Bergslagen samt behovet av samarbete mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga.

Slutligen behandlar utskottet ett antal motioner i vilka begärs att riksdagen skall uttala sig om behovet av statligt stöd m.m. till ett nationellt skogsmuseum, Sveriges rundradiomuseum i Motala, Midlanda konsthall, ett måltidsmuseum, ett världsarvsmuseum, Emigranternas hus i Göteborg och ett transport- och fordonsmuseum.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

I betänkandet finns 15 reservationer och 5 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	6
Övergripande frågor på museiområdet	6
Inriktningen av museipolitiken	6
Samlingarnas vård	7
Museipedagogik	9
Länsmuseernas ekonomiska situation.....	11
Det samiska kulturarvet	11
Kvinnomuseer.....	12
Det idrottshistoriska arvet.....	13
Begäran om statliga medel till vissa museer m.m.....	15
Museer m.m. som har statligt stöd.....	15
Museer som i dag inte har statligt stöd	19
Reservationer.....	22
1. Inriktningen av museipolitiken (punkt 1), (m).....	22
2. Vård av museisamlingarna (punkt 2), (fp, kd).....	22
3. Foto-SESAM (punkt 3), (fp, c).....	23
4. En nationell mötesplats med ansvar för den svenska foto- skatten och utvecklingen av fotografien (punkt 4), (c).....	23
5. En konstpedagogisk satsning (punkt 6), (kd).....	24
6. Länsmuseernas ekonomiska situation (punkt 7), (fp, c)	24
7. Det samiska kulturarvet (punkt 8), (c)	25
8. Kvinnomuseer m.m. (punkt 9), (kd)	25
9. Lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum, m.m. (punkt 10), (m, fp, c).....	25
10. Naturhistoriska riksmuseets magasinsproblem (punkt 12), (kd).....	26
11. Regalskeppet Vasa (punkt 13), (m, fp, kd, c)	26
12. Samarbete mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga (punkt 17), (v)	27
13. Ett nationellt skogsmuseum, m.m. (punkt 18), (kd, c).....	28
14. Midlanda konsthall (punkt 20), (c)	29
15. Ett världsarvsmuseum vid Höga kusten (punkt 22), (c).....	29
Särskilda yttranden	31
1. Länsmuseernas ekonomiska situation (punkt 7), (kd)	31
2. Det samiska kulturarvet (punkt 8), (v).....	31
3. Kvinnomuseer m.m. (punkt 9), (c)	31
4. Statligt bidrag till nya museer m.m. (punkterna 10, 11, 16 och 18), (v)	31
5. Flygvapenmuseum inom Statens försvarshistoriska museer (punkt 14), (m, fp)	32
<i>Bilaga</i> Förteckning över behandlade förslag	33
Motion väckt med anledning av skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet	33
Motioner från allmänna motionstiden 2002.....	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Inriktningen av museipolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr13 i denna del, 2002/03:Kr236 yrkande 3 och 2002/03:Kr338 yrkande 12.

Reservation 1 (m)

2. Vård av museisamlingarna

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr372 yrkande 8.

Reservation 2 (fp, kd)

3. Foto-SESAM

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr336 yrkande 18.

Reservation 3 (fp, c)

4. En nationell mötesplats med ansvar för den svenska fotokatten och utvecklingen av fotografien

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr250.

Reservation 4 (c)

5. Stödet till pedagogisk verksamhet vid de regionala museerna

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr249.

6. En konstpedagogisk satsning

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr370 yrkande 10.

Reservation 5 (kd)

7. Länsmuseernas ekonomiska situation

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr336 yrkande 20.

Reservation 6 (fp, c)

8. Det samiska kulturarvet

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr357 yrkande 2.

Reservation 7 (c)

9. Kvinnomuseer m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr269 och 2002/03:Kr369 yrkande 13.

Reservation 8 (kd)

10. Lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr266 yrkande 16 och 2002/03:Kr297 yrkande 18.

Reservation 9 (m, fp, c)

11. Skapandet av en nationell fotbollsakademi och ett riksmuseum för fotboll i Degerfors

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr298 yrkandena 1 och 2.

12. Naturhistoriska riksmuseets magasinproblem

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr369 yrkande 11.

Reservation 10 (kd)

13. Regalskeppet Vasa

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr369 yrkande 12.

Reservation 11 (m, fp, kd, c)

14. Flygvapenmuseum inom Statens försvarshistoriska museer

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr251 och 2002/03:Kr293.

15. Torsby Finnkulturcentrum inom Värmlands museum

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr222 och 2002/03:Kr287.

16. Ekomuseum Bergslagen

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr268.

17. Samarbete mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr254.

Reservation 12 (v)

18. Ett nationellt skogsmuseum, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr223, 2002/03:Kr252, 2002/03:Kr253 och 2002/03:Kr356.

Reservation 13 (kd, c)

19. Sveriges rundradiomuseum i Motala

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr211.

20. Midlanda konsthall

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr318 och 2002/03:Kr358.

Reservation 14 (c)

21. Ett måltidsmuseum

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr270.

22. Ett världsarvsmuseum vid Höga kusten

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr294 och 2002/03:Kr314.

Reservation 15 (c)

23. Emigranternas hus i Göteborg

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr316.

24. Ett transport- och fordonsmuseum

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr359.

Stockholm den 6 februari 2003

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp), Annika Nilsson (s), Lars Wegendal (s), Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Gunilla Tjernberg (kd), Peter Pedersen (v), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Tommy Ternemar (s), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c), Göran Persson i Simrishamn (s), Anna Lindgren (m), Gunilla Carlsson i Hisingens Backa (s), Rossana Dinamarca (v), Matilda Ernkrans (s) och Henrik Westman (m).

Utskottets överväganden

Övergripande frågor på museiområdet

Inriktningen av museipolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
– inriktningen av museipolitiken, *jämför reservation 1 (m)*.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr236 (m) yrkande 3 behandlas inriktningen av den statliga museipolitiken. I huvudsak syftar motionens yrkande till att den statliga museisektorn skall få en tydligare struktur. I motionen sägs bl.a. att myndighetsfunktionerna på området kan samordnas samtidigt som den utåtriktade verksamheten bör präglas av decentralisering och fördelat ansvar. Behovet av stödfunktioner såsom administration, lönehantering, magasinering och konservering kan enligt motionärerna tillgodoses genom gemensam upphandling.

Vidare anförs i motionen att det nuvarande systemet med ansvarsmuseer bör ersättas med en ordning där olika museer, oberoende av huvudman, tilldelas väldefinierade, fleråriga nationella uppdrag där den statliga finansieringen regleras med fleråriga avtal. Ett sådant nationellt uppdrag skulle kunna gälla allt från samordningen av en hel museisektor till att vårda och visa ett enskilt föremål av stort nationellt värde. En liknande metod borde kunna användas när det gäller det regionala och lokala ansvaret på museiområdet.

Museerna bör inte ges nya uppgifter och ansvar utan att få statliga medel härför. Motionärerna poängterar också museernas betydelse för forskningen och understryker vikten av att de ges goda förutsättningar för att kunna bedriva god forskning.

Även i motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 12 samt i motion 2001/02:Kr13 (m) i denna del påtalas behovet av en ny museistruktur och av att den översyn av museiväsendet som tidigare pågått inom Kulturdepartementet borde fullföljas.

I motion 2001/02:Kr13 (m) anförs vidare att strukturförändringar behövs även inom musik, teater och film genom tillskapande av olika genrecentrum spridda över landet. Därigenom skulle jämställdhetsmålet för kulturpolitiken bättre kunna uppnås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade liknande motioner i samband med budgetpropositionen hösten 2001 (bet. 2001/02:KrU1) och i ett motionsbetänkande våren 2002 (bet. 2001/02:KrU14). Utskottet redovisade då bl.a. följande.

I budgetpropositionen för 2001 redogjorde regeringen för de strukturella och organisatoriska förändringar som gjorts inom det statliga museiområdet sedan den kulturpolitiska propositionen (prop. 1996/97:3) lades fram för riksdagen. Vidare redogjorde regeringen för hur det fortsatta arbetet med en översyn inom museisektorn bedrevs. Regeringen uttalade att den bl.a. avsåg att genomföra en särskild granskning av de centrala museernas magasinssituation och möjligheterna till ökad samordning inom museisektorn, t.ex. när det gäller vård av samlingarna. Regeringen avsåg att löpande hålla riksdagen informerad om detta arbete.

Av budgetpropositionen för år 2002 (utg.omr. 17 s. 42–43) framgick att regeringen ansåg att ytterligare strukturella omvandlingar inte borde ske inom museiområdet. Vidare redovisades att Riksantikvarieämbetet och Kulturrådet på regeringens uppdrag hade utarbetat en plan för inventerings- och analysarbete beträffande de centrala museernas magasin för samlingar. I samband med detta granskades också samordningsaspekter inom området.

I budgetpropositionen för år 2002 föreslogs medelförstärkningar till olika museer under anslaget 28:29 Centrala museer: Myndigheter för att säkerställa en fortsatt god utveckling då det gäller att bevara, förmedla och bygga upp kulturarvet.

Utskottet ansåg vid 2001/02 års riksmöte att regeringen – som utlovat – fortlöpande hade lämnat redovisning till utskottet för frågor som hade anknytning till myndighetsstrukturen på museiområdet och fann sammanfattningsvis att det inte fanns skäl att begära att regeringen skulle lämna förslag till nya strukturella omvandlingar på museiområdet och avstyrkte då aktuella motioner. Utskottet har inte någon annan uppfattning i dag. Utskottet anser inte heller att det finns skäl att i dagsläget ändra på det nuvarande systemet med ansvarsmuseer bland de statliga eller de till större delen statligt finansierade centrala museerna.

Med anledning av motion 2001/02:Kr13 kan även nämnas att Kulturrådet på regeringens uppdrag ser över situationen för vissa musikgenrer (se prop. 2002/03:1 för år 2003 utg.omr. 17 s. 31).

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr13 (m) i denna del, 2002/03:Kr236 (m) yrkande 3 och 2002/03:Kr338 (m) yrkande 12.

Samlingarnas vård

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- vård av museisamlingarna, *jämför reservation 2 (fp, kd)*,
- Foto-SESAM, *jämför reservation 3 (fp, c)* och
- en nationell mötesplats med ansvar för den svenska fotoskatten och utvecklingen av fotografin, *jämför reservation 4 (c)*.

Motionerna

Enligt motion 2002/03:Kr372 (fp) har Sverige länge brustit i vården av det kulturarv som i form av kunskap, idéer, föremål och miljöer speglar äldres livs- och samhällsformer. Det finns ett stort behov av kompetent personal för att inventera, vårda och göra samlingarna tillgängliga. Riksdagen bör begära att regeringen lägger fram en plan för hur staten kan stödja att museernas samlingar kan vårdas i framtiden (yrkande 8).

Bevarandet, vården och tillgängliggörandet av den fotografiska bilden, både stillbilden och filmen, tas upp i motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 18. Motionärerna påminner om att erfarenheterna från det tidsbegränsade s.k. SESAM-projektet för att registrera och vårda museers och arkivs samlingar är goda. De föreslår mot denna bakgrund att regeringen skall förelägga riksdagen förslag om utformning, organisering och finansiering av ett särskilt nationellt Foto-SESAM.

I motion 2002/03:Kr250 (fp) yrkas att det skall tas ett nationellt ansvar för att analysera, utveckla och bevara den fotografiska bilden. Det behövs en nationell mötesplats för detta. Urvalet av vad som skall bevaras åt eftervärlden borde vara resultatet av professionella överväganden och inte som i dag – på grund av bl.a. resursbrist – ofta beroende av slumpen.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för år 2002 angav regeringen att de viktigaste problemområdena för museerna rör samlingarnas långsiktiga bevarande (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17 s. 42–43). Regeringen hänvisade till att insatser redan gjorts inom SESAM-projektet.

Riksdagen har innevarande riksmöte anvisat medel till permanent verksamhet med Kulturarvs-IT, som pågått försöksvis i fyra år (prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 s. 8, bet. 2002/03:KrU1 s. 89–83).

På uppdrag av regeringen har Kulturrådet tillsammans med de centrala museerna utarbetat en strategi för att förbättra säkerheten vid museerna. I Kulturrådets rapport till regeringen konstateras att museernas kunskaper om säkerhetsarbete i vissa fall kan behöva förbättras. Av budgetpropositionen för 2003 framgår att regeringen kommer att följa utvecklingen inom området (utg.omr. 17 s. 39). Brister i säkerheten och i tillgången på bra magasin har även uppmärksammats av Riksdagens revisorer i en förstudie (förstudie 2002/03:3).

Utskottet redovisade mera detaljerat dessa insatser och rapporter m.m. i sitt budgetbetänkande hösten 2002 (bet. 2002/03:KrU1 s. 84–88). Utskottet anförde bl.a. att säkerhetsfrågorna har stor kulturpolitisk betydelse och slog fast att det ankommer på museerna själva att ansvara för sina samlingar. Mot bakgrund av att regeringen och ansvariga myndigheter under senare år tagit flera initiativ till att höja säkerheten utgick utskottet från att frågor om samlingarnas bevarande även i fortsättningen kommer att ha hög prioritet i regeringens arbete. Utskottet anser mot denna bakgrund att det inte är påkallat att

riksdagen skall begära att regeringen utarbetar en plan för hur staten fortsättningsvis kan stödja vården av museernas samlingar i framtiden.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 8.

Utskottet har vid tidigare tillfällen behandlat motionsyrkanden om en satsning kallad Foto-SESAM, bl.a. våren 2000 i samband med behandlingen av regeringens skrivelse 1999/2000:65 Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet, SESAM-projektet (bet. 1999/2000:KrU14) och våren 2002 (bet. 2001/02:KrU14). Utskottet, som avstyrkte då aktuella motionsyrkanden, påminde bl.a. om att Nordiska museet är ansvarsmuseum för kulturhistorisk fotografi och att Fotosekretariatet vid museet tillsammans med Fotorådet med representanter för museer, arkiv och bibliotek har upprättat en bevarandeplan för svensk fotografi, benämnd Mot glömskans tyranni. I planen föreslås att ett Foto-SESAM skall inrättas. Vidare erinrade utskottet i sammanhanget om försöksverksamheten med Kulturarvs-IT. Denna verksamhet har, som ovan nämnts, permanentats fr.o.m. år 2003 efter utvärdering av de fyra årens försöksverksamhet. Syftet med verksamheten är att erbjuda personer med arbetshandikapp arbete och att öka tillgängligheten till kulturarvet. Enligt utvärderingen har projektet gett positiva effekter såväl från sysselsättningssynpunkt som från tillgänglighets- och bevarandesynpunkt.

Vidare kan framhållas att sedan riksdagen i december 2001 beslöt att en filmvårdscentral för s.k. icke-fiktiv film skulle etableras i Grängesberg (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 67–68, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72) har riksdagen hösten 2002 anvisat medel för verksamheten under år 2003 (prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 s., 31, 96–97 bet. 2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57). Filmvårdscentralen skall ta hand om, bevara och tillgängliggöra film och videoband.

Med hänvisning till vad utskottet anför avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr250 (fp) och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 18.

Museipedagogik

Utskottets förslag i korthet

- Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
- stödet till pedagogisk verksamhet vid de regionala museerna och
 - en konstpedagogisk satsning, *jämför reservation 5 (kd)*.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr249 (s) yrkas att den pedagogiska verksamhet vid läns-
museerna, som bedrivs inom en treårig försöksverksamhet åren 2001–2003,
skall permanentas. Motionärerna framhåller att de projekt som nu bedrivs har
givit mycket goda resultat enligt preliminära utvärderingar. Vidare anförts att
de erfarenheter som nu görs bör integreras i reguljär lärutbildning.

Regeringen bör enligt motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 10 lägga fram en åtgärdsplan för en konstpedagogisk satsning. Motionärerna framhåller att en förutsättning för att samtidskonst skall kunna visas, förstås och diskuteras är att det finns konstpedagoger. Vid Riksutställningar är man enligt motionen beredd att ta ansvar för utbildningen av konstpedagoger under förutsättning att medel ställs till förfogande. Det påpekas i motionen att Kulturrådet, som utrett frågan, ännu inte har redovisat resultaten av utredningen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslöt hösten 2000 om en satsning åren 2001–2003 på museipedagogik. Sammanlagt 10 miljoner kronor per år skulle anvisas till de regionala museerna och 2,5 miljoner kronor vardera per år till Statens historiska museum och Nordiska museet för stöd m.m. till läns museerna (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17 s. 26–27 och 89, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Medlen till de regionala museerna fördelas av Kulturrådet efter ansökan från museerna. Statens historiska museum och Nordiska museet är ansvarsmuseer inom sina respektive områden. De skall medverka och stödja de regionala museernas arbete samt bidra till erfarenhetsutbyte, metodutveckling och forskning inom museisektorn. Den nu nämnda förstärkningen med 2,5 miljoner kronor vardera per år under tre år till dessa två museer skall särskilt avse insatser som främjar samverkan med de regionala museerna. I satsningen skall även insatser för att utveckla kunskapsförmedling, IT och marknadsföring rymmas. Erfarenheter som gjorts inom de nationella uppdragen inom museisektorn bör också tas till vara i det treåriga projektet.

Det är enligt utskottets mening viktigt att museipedagogiken utvecklas vid de regionala museerna. Utskottet anser emellertid att det är för tidigt att nu bedöma resultaten från det treåriga projekt som fortfarande pågår och att, innan en utvärdering gjorts, överväga om och till vad ett eventuellt extra stöd skulle behöva anvisas för tiden efter år 2003. Alla frågor om olika medelsbehov för år 2004 bör vägas mot varandra och bedömas i ett sammanhang i samband med det kommande budgetarbetet. Utskottet anser därför att riksdagen bör avslå motion 2002/03:Kr249 (s).

Vid riksmötena 2000/01 och 2001/02 behandlade utskottet motioner motsvarande den nu aktuella motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 10 om en åtgärdsplan för en konstpedagogisk satsning (bet. 2000/01:KrU6 och 2001/02:KrU14). Utskottet redovisade då att Kulturrådet hade gjort en översyn och kartläggning av den konstpedagogiska utvecklingen med inriktning på barn och ungdom i tre län, nämligen i Gävleborgs, Hallands och Värmlands län. Avsikten var att översynen och kartläggningen skulle läggas till grund för en rapport från Kulturrådet om konstpedagogikens utveckling. Utskottet hade inhämtat att rapporten avsågs innehålla ställningstaganden till hur man bör gå vidare i dessa viktiga frågor. Motionerna avstyrktes med hänvisning till att rapporten inte borde föregripas.

Utskottet har inhämtat att rapporten ännu inte är klar. Däremot har Kulturrådet mot bakgrund av det uttalade behovet av fortbildning i konstpedagogik,

som en engångssatsning, anordnat en seminarieriserie i ämnet för yrkesverk-
samma konstpedagoger på konstmuseer, konsthallar och läns museer. Semina-
rieriseringen pågår ännu.

Erfarenheterna från den nu pågående fortbildningen samt Kulturrådets
kommande rapport bör avvaktas innan några ställningstaganden i frågan görs.
Utskottet utgår från att Kulturrådet i sitt fortsatta arbete även undersöker
universitetens och högskolornas intresse för att anordna sådan konstpedago-
gisk utbildning som behövs för museipersonal. Med hänvisning till det an-
förda avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 10.

Länsmuseernas ekonomiska situation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om
– länsmuseernas ekonomiska situation, *jämför reservation 6 (fp, c).*

Motionen

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr336 (c) begär att regeringen skall
tillsätta en utredning för att belysa länsmuseernas ekonomiska situation, som
anges vara bekymmersam på flera håll (yrkande 20). Museernas stora kun-
skapsbank har endast delvis tagits i bruk. Museerna borde ha kunnat lämna
viktiga bidrag till belysning av olika samhällsfrågor.

Utskottets ställningstagande

Kulturrådet lämnade år 2001 en rapport, Regionala museer och nationell
kulturpolitik, där det bl.a. angavs att ökade krav på museernas verksamhet
också kräver förbättrade ekonomiska förutsättningar (rapport 2001:2).

Utskottet påminner om att riksdagen hösten 2001 i enlighet med regering-
ens förslag i budgetpropositionen beslöt att de regionala museernas ekonomi
skulle förstärkas med 17 miljoner kronor (prop. 2001/02:1, utg.omr. 17 s.
102–103, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72).

Med hänvisning till denna ekonomiska förstärkning av de regionala muse-
erna fr.o.m. år 2002 avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande
20.

Det samiska kulturarvet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om
– det samiska kulturarvet, *jämför reservation 7 (c).*

Motionen

I motion 2002/03:Kr357 (c, fp, mp) anförs att fynd och samlingar skall finnas
och vara tillgängliga nära de människor vars historia fynden och samlingarna

berättar om. De skall inte finnas på centralt håll, i synnerhet inte om de inte visas där utan förvaras i magasin. Detta gäller bl.a. samernas konst, som bör återföras från Nordiska museet och placeras på Ájtte, Svenskt fjäll- och samemuseum (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade våren 2002 motsvarande motionsyrkanden om återförande av samisk konst till Stiftelsen Ájtte, Svenskt fjäll- och samemuseum i Jokkmokk. Utskottet redovisade att kulturministern tog upp frågan om samisk självförvaltning av kulturarvet i Sverige i ett svar på en fråga i riksdagen den 8 juni 2000 (svar på skriftlig fråga 1999/2000:1018). Ministern angav där att en betydande och viktig del av det samiska kulturarvet förvaltas vid Ájtte i Jokkmokk. Ministern anförde att Ájtte bedriver en värdefull verksamhet för att bevara och sprida kunskap om det samiska kulturarvet. Utöver de samlingar som finns vid Ájtte, förvaltas samiska föremål och dokumentationsmaterial även av ett antal andra museer, bl.a. Stiftelsen Nordiska museet, Statens museer för världskultur och Statens historiska museer. Dessa museer har ett nationellt ansvar för att göra kulturarvet inom sina respektive verksamhetsområden känt och tillgängligt i hela landet. För detta ändamål bedriver museerna t.ex. en depositions- och utlåningsverksamhet. De har således möjligheter att låna ut samiska kulturföremål till olika museer, vilket enligt ministern är värdefullt för att öka kännedomen om och förståelsen för den samiska kulturen såväl inom som utom vårt lands gränser. Det behövs en ständig dialog om hur kulturarvet förvaltas och vad som bör göras för att öka bl.a. representativitet och tillgänglighet. En sådan dialog bör innefatta olika grupper i samhället. Ministern anförde att det är viktigt att samerna kan vara med och påverka hur det samiska kulturarvet förvaltas. Hon utgick slutligen från att de berörda museerna och representanter för samerna för en konstruktiv dialog när det gäller dessa frågor.

Frågan om det samiska kulturarvet hör till viss del ihop med frågan om regional exponering av kulturskatter som berör en region. Utskottet har i tidigare betänkanden (senast i bet. 2001/02:KrU14 s. 17–19) påpekat att det är viktigt att kulturarvet, och då inte bara det som hör till en viss region, når ut i hela landet. Då det gäller det samiska kulturarvet vill utskottet understryka betydelsen av att en konstruktiv dialog förs mellan museerna och att en generös policy tillämpas vid utlåning och deposition av det samiska kulturarvet, i den mån det är möjligt.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr357 (c, fp, mp) yrkande 2.

Kvinnomuseer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
– kvinnomuseer m.m., *jämför reservation 8 (kd)*.

Motionerna

Enligt motion 2002/03:Kr369 (kd) bör den pågående utredningen om genusfrågor inom museiområdet få regeringens uppdrag att i sitt arbete uppmärksamma frågan om särskilda kvinnomuseer och om hur dessa kan bidra till att belysa genusperspektivet (yrkande 13). Därvid bör särskilt uppmärksammas Museum Anna Nordlander i Skellefteå som enligt motionen besitter stor kunskap på området.

I motion 2002/03:Kr269 (mp) hemställs att riksdagen skall tillkännage för regeringen att Kvinnokonstcentrum Anna Nordlander bedriver en verksamhet som har betydelse för hela landet. I motionen anförs att det behövs ett nationellt, statligt engagemang i verksamheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade vid föregående riksmöte motionsyrkanden om genusperspektivet på museerna och frågan om särskilda kvinnomuseer (bet. 2002/03:KrU14).

Regeringen beslutade i juni år 2001 att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag till hur genusperspektivet kan få större genomslagskraft i museernas verksamhet. I arbetsgruppen avsågs företrädare för centrala, regionala och lokala museer samt företrädare för arkivområdet och forskarsamhället ingå. Vidare skulle arbetsgruppen vid behov få knyta till sig experter från myndigheter, organisationer m.fl. Arbetsgruppens ledamöter förordnades i december år 2001. Arbetet skall vara avslutat senast den 31 december 2003. Arbetsgruppen skall bl.a. överväga möjligheterna att etablera ett framtida resurscentrum för genusfrågor på museer. Detta centrum bör enligt direktiven ligga i anslutning till lämplig institution, t.ex. vid något av de centrala museerna.

Utskottet förutsätter att utredningen om genusperspektivet uppmärksammar frågan om särskilda kvinnomuseer och att arbetsgruppen ser på olika alternativa lösningar och förslag till hur man bör gå vidare med de frågor som faller inom arbetsgruppens uppdrag. Med hänvisning till att utredningsarbetet fortfarande pågår och att resultaten inte bör föregripas avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr269 (mp) och 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 13.

Det idrottshistoriska arvet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum, m.m., *jämför reservation 9 (m, fp, c)* och
- skapandet av en nationell fotbollsakademi och ett riksmuseum för fotboll i Degerfors.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr297 (m) föreslår motionärerna att en utredning snarast skall tillsättas för att bestämma lokaliseringen av ett nytt idrottsmuseum (yrkande 18). Motionärerna påminner om att frågan om ett riksidrottsmuseum legat i malpåse sedan ett idrottsmuseum vid Globen i Stockholm stängdes.

Inrättande av ett riksidrottsmuseum tas upp även i motion 2002/03:Kr266 (fp). Motionärerna anför att det idrottshistoriska arvet måste vårdas och inbegriper däri även regionala och lokala museers ansvar, frågan om separata idrottsmuseers roll samt frågan om bevarande och vård av idrottsrörelsens föreningshandlingar. Lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum bör inte låsas, utan den kommun som garanterar de bästa förutsättningarna bör få ett sådant museum (yrkande 16).

I motion 2002/03:Kr298 (v) yrkas att staten skall medverka till skapandet av en nationell fotbollsakademi i Degerfors (yrkande 1) och av ett riksmuseum för fotboll i Degerfors (yrkande 2).

I två motioner, 2002/03:Kr284 (s) och 2002/03:Kr327 (s), behandlas frågan om bevarande av idrottsrörelsens föreningshandlingar. Utskottet avser att behandla dessa båda motioner i samband med den kommande propositionen om arkivfrågor. Denna proposition har aviserats i budgetpropositionen för år 2003 (se prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 s. 30).

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade vid föregående riksmöte ett motionsyrkande om lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum (bet. 2001/02:KrU14). Utskottet redovisade att Stiftelsen Sveriges Riksidrottsmuseums styrelse hade entledigats och att Riksidrottsstyrelsen (RS) därefter utgör styrelsen för stiftelsen och därmed också har ansvaret för etableringen av ett eventuellt idrottsmuseum och dess lokalisering. Riksidrottsförbundets stämma (RF-stämman) beslutade i maj år 2001 att uppdra åt RS att med regeringen diskutera ett statligt anslag och långsiktigt finansiellt ansvar för ett riksidrottsmuseum. Utskottet redovisade också att RF inte hade för avsikt att gå in som finansiär i ett sådant museum, även om intresset att vara med och skapa ett museum finns.

Utskottet har under många år avstyrkt motionsyrkanden om inrättande av nya statliga eller statligt finansierade museer med hänvisning till sina alltså sedan år 1987 gjorda principiella ställningstaganden, nämligen att det i princip ”för närvarande” inte bör inrättas fler centrala museer, dvs. statliga museer eller med dem jämställda museer. Vidare har utskottet uttalat att det bör ankomma på initiativtagarna att ansvara för att investeringar och drift kan finansieras i den mån initiativ tas till inrättande av nya museer (se senast i bet. 2001/02:KrU14 s. 9–11). Med hänvisning till det anförda och då RF inte har för avsikt att vara finansiär för ett centralt idrottsmuseum anser utskottet att det inte finns anledning att från statens sida börja utreda frågan om lokalisering av ett sådant museum. Utskottet vill också framhålla att investering för och drift av ett sådant museum skulle medföra betydande resurskrav.

Motionerna 2002/03:Kr297 (m) yrkande 18 och 2002/03:Kr266 (fp) yrkande 16 om lokalisering m.m. av ett riksidrottsmuseum avstyrks. Det senare motionsyrkandet avstyrks även i vad det avser frågor om arkivering av idrottens föreningshandlingar, då den aviserade arkivpropositionen inte bör föregripas.

Utskottet avstyrker med hänvisning till sina tidigare principiella ställningstaganden till statligt engagemang i nya museer m.m. även motion 2002/03:Kr298 (v) yrkandena 1 och 2 om en nationell fotbollsakademi och ett riksmuseum för fotboll i Degerfors.

Begäran om statliga medel till vissa museer m.m.

Museer m.m. som har statligt stöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- Naturhistoriska riksmuseets magasinsproblem, *jämför reservation 10 (kd)*,
- Regalskeppet Vasa, *jämför reservation 11 (m, fp, kd, c)*,
- Flygvapenmuseum inom Statens försvarshistoriska museer,
- Torsby Finnkulturcentrum inom Värmlands museum,
- Ekomuseum Bergslagen och
- samarbete mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga, *jämför reservation 12 (v)*.

Motionerna

I ett antal motionsyrkanden framställs förslag om ytterligare statliga medel till vissa museer m.m. som redan får statliga bidrag i olika former.

BEGÄRAN OM YTTERLIGARE STATLIGA MEDEL

Motionsnr, parti och yrkandenr	Museer m.m.	Ärende/kommentar
2002/03:Kr369 (kd) yrk. 11	Naturhistoriska riksmuseet	Begär förslag till lösning på magasinsproblemen
2002/03:Kr369 (kd) yrk. 12	Vasamuseet	Begär information om kommande insatser
2002/03:Kr251 (fp)	Flygvapenmuseum inom Statens försvarshistoriska museer	Begär framtida permanent lösning för museet
2002/03:Kr293 (s)	–"	Begär ökade statliga medel (erhåller statsbidrag över anslaget 28:28)
2002/03:Kr222 (m)	Torsby Finnkulturcentrum inom Värmlands museum	Begär att centrum blir samnordiskt projekt (erhåller statsbidrag över anslaget 28:31)
2002/03:Kr287 (kd)	–"	–"

Motionsnr, parti och yrkandenr	Museer m.m.	Ärende/kommentar
2002/03:Kr268 (s)	Ekomuseum Bergslagen	Begär statlig finansiering (erhåller statligt bidrag över anslaget 28:31 via länmuseerna i Västmanland och Dalarna)
2002/03:Kr254 (v)	Nobelmuseum	Begär samarbete mellan Nobelmuseum i Stockholm (erhåller bidrag över anslaget 28:32) och Nobelmuseet i Karlskoga

Utskottets ställningstagande

När det gäller begäran om ytterligare statliga medel m.m. till vissa museer som redan får sådana medel på olika sätt vill utskottet framföra följande.

I samband med budgetbehandlingen för år 2002 gjorde riksdagen på kulturutskottets förslag ett tillkännagivande för regeringen om att en översyn borde göras som syftade till att de lokalmässiga förutsättningarna vid *Naturhistoriska riksmuseet* skulle bli sådana att samlingarna kan förvaras på ett tillfredsställande sätt och användas av forskare och andra på ett rationellt och välfungerande sätt. Resultaten av en sådan översyn och de åtgärder som regeringen ansåg nödvändiga med anledning härav – liksom kostnadsberäkningar, finansieringsförslag m.m. – skulle redovisas för riksdagen under 2002/03 års riksmöte (bet. 2001/02:KrU1 s. 81–85, rskr. 2001/02:72).

Resultatet av den begärda översynen överlämnades av utredningsmannen till kulturminister Marita Ulvskog den 14 maj 2001 i rapporten *Naturhistoriska riksmuseet*. En översyn av museets lokaler och verksamhet. Samma dag informerade kulturministern kulturutskottet om rapporten vid utskottets sammanträde (prot. 2001/02:28.1) samtidigt som rapporten överlämnades till utskottet (dnr 399-5913-01/02). Vidare informerade kulturministern riksdagen om översynsrapporten vid kammarens sammanträde den 30 maj 2002 (prot. 2001/02:116).

Utredaren sammanfattar sin rapport enligt följande.

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) bedriver en omfattande utställnings- och forskningsverksamhet. Museet har stora samlingar av föremål som insamlats under mer än 250 år.

NRM har i flera skrivelser till regeringen pekat på behovet av nya magasinslokaler för sina samlingar och en bättre arbetsmiljö för de anställda. De lokaler som samlingarna nu förvaras i har stora brister vilka innebär risker av olika slag, både för samlingarnas bevarande och för dem som arbetar med och i samlingarna.

I budgetpropositionen för 2002 aviserade regeringen att det inom Kulturdepartementet skall göras en särskild översyn bland annat av Naturhistoriska riksmuseets magasinsbehov.

Som grund för bedömningen av lokalfrågorna finns det av Statens fastighetsverk och NRM utarbetade generalprogrammet (GP) och utifrån detta ge förslag till en långsiktig lösning av museets lokalproblem.

Genom att lokalerna är i så varierande skick, så riskeras förutsättningarna för samlingarnas bevarande och därigenom den kunskapsuppbyggande verksamheten.

NRM:s lokalproblem har flera delar: arbetsmiljön är varierande från bra till dålig, förutsättningarna för bevarande av samlingarna är inte alltid de bästa, möjligheterna att utnyttja lokalerna effektivt försvåras.

Volymen externt lagrade samlingar bör öka. Framst gäller detta delar av de gamla skådesamlingarna. En ökad extern lagring frigör resurser och utrymme. Vissa delar av de gamla skådesamlingarna bör dock på nytt exponeras för en bredare publik.

NRM och Statens fastighetsverk bör erhålla regeringens uppdrag att gå vidare med utredandet av möjligheterna att genomföra ett modifierat generalprogram med en ovanjordstillbyggnad för magasinsändamål i anslutning till gården mellan Södra Flygeln och Cosmonova. En sådan tillbyggnad torde innebära endast ett begränsat ingrepp i Nationalstadsparken, en lägre byggnadsvolym och fortsatta möjligheter att utveckla NRM:s verksamhet.

I budgetpropositionen för år 2003 (prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 s. 27 och 91) föreslog regeringen att 1,6 miljoner kronor skulle anvisas engångsvis för Naturhistoriska riksmuseets samlingar, vilket riksdagen biföll (bet. 2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57). Några besked i frågan om magasin m.m. gavs inte.

Vid ett studiebesök på Naturhistoriska riksmuseet den 30 januari 2003 har utskottet informerat sig bl.a. om museets bedömning av hur magasinsproblemen bör lösas och om planering och genomförande av ombyggnad, säkerhetsinstallationer m.m. i Botanhuset.

Utskottet anser att det är angeläget att de akuta problemen med museets arbetsmiljö och med samlingarnas vård, säkerhet och tillgänglighet får en lösning. Det är därför tillfredsställande att upprustningen av Botanhuset nu påbörjats. Utskottet utgår från att regeringen återkommer till riksdagen senast i budgetpropositionen för 2004 och redovisar hur magasinsproblemen skall lösas samt tar ställning till hur frågan skall drivas vidare. Därmed avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 11.

I budgetpropositionen för år 2003 (prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 s. 29) redovisade regeringen kort att Statens sjöhistoriska museer initierat ett forskningsprojekt för att kunna sätta in rätt åtgärder mot svavelutfällningar m.m. i skrovet på *regalskeppet Vasa*.

I svaret på en skriftlig fråga i november 2002 meddelade kulturminister Marita Ulvskog att Statens sjöhistoriska museer har en kontinuerlig kontakt med Kulturdepartementet, i synnerhet i frågan om Vasas bevarandeproblematik (fråga 2002/03:149). I svaret meddelades att Statens sjöhistoriska museer i en skrivelse till Kulturdepartementet i november redovisat de huvudsakliga problemen och vilka åtgärder dessa kräver samt en finansieringsplan härför. Detta underlag gör det enligt kulturministern möjligt för departementet att gå vidare i beredningen av de ekonomiska frågor som har uppstått.

I skrivelsen till Kulturdepartementet (Ku 2002/247/Ka) hänvisas inledningsvis till en redovisning i Statens sjöhistoriska museers budgetunderlag för år 2003 av de kemiska processer som hotar att bryta ned Vasa. Skrivelsen innehåller en bevarandeplan indelad i sex åtgärdsområden, nämligen installation av ny klimatanläggning i skeppshallen, utrymning av föremål från skeppet

till nytt magasin, forskningsprojekt om saltutfällningsprocesserna, neutralisering av utfällningar, utbyte av skeppets befintliga järnbultar samt utbyte av skeppets befintliga vagg. Kostnader redovisas för respektive åtgärdsområde åren 2003 till 2008. I dagens penningvärde uppskattas de sammanlagda kostnaderna för respektive år fr.o.m. 2003 till ca 4,7, 4,3, 6,6, 6,6, 6,6 och 6,1 miljoner kronor för de olika åtgärdsområdena. Antagandena om investeringar som ännu inte projekterats anges vara osäkra, men säkrare beräkningsunderlag kommer att tas fram. Det framhålls att nuvarande organisation på Vasamuseet är dimensionerad för det löpande underhållet av ett färdigkonserverat skepp men inte för att klara ett bevarandeprojekt som det som nu förestår. Finansieringen av Vasamuseet har byggt på att staten svarar för kostnaden för museibygnaden och att intäkterna skall täcka driftskostnaderna samt att konserveringen och uppställningen av skeppet är klara. Myndigheten begär i skrivelsen att 4,7 miljoner kronor skall anvisas för år 2003 och att myndigheten därefter årligen skall få komma in med uppdaterade och justerade kostnadsberäkningar för bevarandeplanen i stället för de uppskattade belopp som anges i skrivelsen.

Utskottet utgår från att regeringen snabbt tar ställning till på vad sätt åtgärder skall kunna vidtas för att rädda den oersättliga kulturklenoden Vasa och att regeringen senast i den kommande budgetpropositionen redovisar sina ställningstaganden och lägger fram kostnadsberäkningar och finansieringsförslag för riksdagen. Utskottet anser att det kan vara för tidigt att redan nu begära att regeringen skall kunna lämna en redovisning till riksdagen i frågan, eftersom myndighetens skrivelse nyligen kommit in och det torde bli nödvändigt att komplettera underlaget för kostnadsberäkningarna. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör avslå motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 12 om att regeringen snarast skall återkomma med information till riksdagen i frågan.

Utskottet har beträffande *Flygvapenmuseum*, som är en enhet inom *Statens försvarshistoriska museer*, redan föregående riksmöte inhämtat att museet behöver extra medel för byggande av nya lokaler till administration, bibliotek, arkiv och utställningar. Myndigheten Statens försvarshistoriska museer disponerar statliga medel från anslaget 28:28 Centrala museer: Myndigheter under en särskild anslagspost, som för år 2003 uppgår till drygt 57 miljoner kronor. Det är således Statens försvarshistoriska museer som beslutar om fördelningen av medlen under anslagsposten till olika ändamål inom myndigheten.

Utskottet hänvisar till att regeringen i samband med budgetbehandlingen för år 2004 får ställa sådana medelsbehov som de som redovisas i motionerna mot andra behov inom kulturområdet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr251 (fp) och 2002/03:Kr293 (s).

Utskottet avstyrkte vid föregående riksmöte en motion beträffande *Torsby Finnkulturcentrum inom Värmlands museum* (bet. 2002/03:KrU15 s. 23 och 25). Utskottet redovisade att centrumet är en av Värmlands museum s.k. utgårdar, vilket innebär att det är en avdelning inom museet. Utskottet redovisade också att där finns en basutställning, ett bibliotek och ett kommunalt ägt,

stort arkiv om skogsfinnarna. Torsby kommun bidrar till verksamheten, som också fått stöd med EU-medel. Utskottet hade förra året inhämtat att det inte fanns någon planering vid Värmlands museum för att göra Finnkulturcentrum till ett nordiskt centrum under Nordiska ministerrådet. Så är inte heller fallet i dag. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr222 (m) och 2002/03:Kr287 (kd).

Utskottet har i sin behandling av yrkanden, liknande det nu aktuella om statlig finansiering av *Ekomuseum Bergslagen*, tidigare redovisat uppgifter om Ekomuseum Bergslagen (senast i bet. 1999/2000:KrU11 s. 11). Liksom då håller utskottet även nu fast vid principen att det för närvarande inte bör inrättas fler statliga centrala museer som får bidrag direkt genom anslag på statsbudgeten. Kulturrådet fördelar bidrag till regionala museer som förklarats statsbidragsberättigade av regeringen. Dessa museer kan låta en del av sitt statsbidrag gå vidare till angelägna museiverksamheter i länet. För Ekomuseum Bergslagen har detta skett i form av medel som har vidarebefordrats till verksamheten via läns museerna i Västmanland och Dalarna.

Mot bakgrund av det anförda avstyrks motion 2002/03:Kr268 (s).

Riksdagen har beslutat att anvisa medel, 10 miljoner kronor för år 2003, för stöd till *Nobelmuseum* i Stockholm (prop. 2002/03:1 utg.omr. 17 s. 93–94, bet. 2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57).

Vid föregående riksmöte behandlade utskottet motioner om samverkan mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga. Då inhämtade utskottet att Nobelstiftelsen är en av fyra stiftelsebildare till Nobelmuseet i Karlskoga och att Nobelstiftelsen är med och finansierar detta museum (bet. 2001/02:KrU14). Utskottet hade också erfarit att det bl.a. på grund härav pågår en viss samverkan mellan Nobelmuseum i Stockholm, som drivs av Nobelstiftelsen, och Nobelmuseet i Karlskoga. Utskottet redovisade också att museerna har helt olika inriktning och att museet i Karlskoga är inriktat på och belyser Alfred Nobels liv i Karlskoga.

Utskottet anser – liksom vid det föregående riksmötet – att det inte är en fråga för riksdagen att gå in och styra vilket samarbete museerna skall ha eller vilken museiverksamhet som skall bedrivas på de två museerna. Utskottet avstyrker därmed motion 2002/03:Kr254 (v).

Museer som i dag inte har statligt stöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- ett nationellt skogsmuseum, m.m., *jämför reservation 13 (kd, c)*,
- Sveriges rundradiomuseum i Motala,
- Midlanda konsthall, *jämför reservation 14 (c)*,
- ett måltidsmuseum,
- ett världsarvsmuseum vid Höga kusten, *jämför reservation 15 (c)*,
- Emigranternas hus i Göteborg och
- ett transport- och fordonsmuseum.

Motionerna

I ett antal motionsyrkanden föreslås att vissa museer m.m. som inte får statliga medel i dag skall ges statligt stöd.

BEGÄRAN OM STATLIGA MEDEL TILL BEFINTLIGA MUSEER, M.M.

Motionsnr, parti och yrkanden	Museer m.m.	Ärende/kommentar
2002/03:Kr252 (kd)	Nationellt skogsmuseum	Begär en utredning om förutsättningarna för att skapa ett s.k. nationellt skogsmuseum samt om dess lokalisering
2002/03:Kr253 (kd)	-"	Begär utredning och bidrag till ett s.k. nationellt skogsmuseum, t.ex. i Lycksele
2002/03:Kr223 (fp)	-"	Begär utredning om nationellt skogsmuseum i Lycksele
2002/03:Kr356 (s)	Skogsmuseet i Lycksele	Begär att museet blir "nationellt ansvarsmuseum"
2002/03:Kr211 (s)	Sveriges rundradiomuseum i Motala	Begär att i ägardirektiv till Teracom skrivs in värden av rundradions historia
2002/03:Kr318 (s)	Midlanda konsthall	Begär statligt bidrag
2002/03:Kr358 (c, fp, v)	-"	-"

BEGÄRAN OM STATLIGA MEDEL TILL NU ICKE EXISTERANDE MUSEER, M.M.

Motionsnr, parti och yrkanden	Museer m.m.	Ärende/kommentar
2002/03:Kr270 (s)	Måltidsmuseum i Grythyttan	Begär prövning av förutsättningarna för statligt engagemang
2002/03:Kr294 (v)	Världsarvmuseum vid Höga kusten	Begär initiativ till att ett museum förverkligas
2002/03:Kr314 (c, kd, fp) yrk. 1	-"	-"
yrk. 2	-"	Begär bidrag i nästa budget
2002/03:Kr316 (fp)	Emigranternas hus i Göteborg	Begär bidrag till ett nationellt forsknings- och utställningscentrum
2002/03:Kr359 (s)	Nationellt museum för transporter och fordon	Begär uttalande om behovet

Utskottets ställningstagande

Beträffande motionsyrkandena med begäran om *statliga medel till redan befintliga museer m.m. och till nu icke existerande museer m.m.* vill utskottet först framhålla att motionerna inte innehåller några uppgifter om eller uppskattningar av vilka investeringsbidrag eller årliga driftsbidrag som skulle krävas om motionernas förslag skulle genomföras.

Vidare hänvisar utskottet till de principiella ställningstaganden som riksdagen gjort alltsedan år 1987 (bet. 1986/87:KrU21 s. 7–9) vilka bl.a. innebär att det i princip "för närvarande" inte bör inrättas fler centrala museer, dvs. statliga museer eller med dem jämställda och statligt finansierade museer.

Vidare bör det ankomma på initiativtagarna att ansvara för att investeringar och drift kan finansieras i den mån initiativ tas till inrättande av nya museer.

I den mån de nu aktuella yrkandena avser regionala och lokala museer vill utskottet framhålla att ställningstaganden till sådana museers ekonomi och utveckling bör ingå i en museipolitik som bestäms regionalt eller lokalt. Utskottet påminner också om att regionala museer som får statsbidrag (enligt förordningen 1996:1598 om statsbidrag till regional kulturverksamhet) kan välja att låta en del av bidraget gå till ett annat regionalt eller lokalt museum som kan komplettera det statligt stödda, regionala museets verksamhet inom något område.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen bör avslå motionerna 2002/03:Kr211 (s), 2002/03:Kr223 (fp), 2002/03:Kr252 (kd), 2002/03:Kr253 (kd), 2002/03:Kr270 (s), 2002/03:Kr294 (v), 2002/03:Kr314 (c, kd, fp), 2002/03:Kr316 (fp), 2002/03:Kr318 (s), 2002/03:Kr356 (s), 2002/03:Kr358 (c, fp, v) och 2002/03:Kr359 (s).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Inriktningen av museipolitiken (punkt 1)

av Lena Adelsohn Liljeroth, Anna Lindgren och Henrik Westman (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr236 yrkande 3 och 2002/03:Kr338 yrkande 12 och avslår motion 2001/02:Kr13 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att den statliga museisektorn bör få en tydligare struktur. Som sägs i motion 2002/03:Kr236 (m) kan myndighetsfunktionerna på området samordnas samtidigt som den utåtriktade verksamheten bör präglas av decentralisering och fördelat ansvar. Behovet av stödfunktioner såsom administration, lönehantering, magasinering och konservering kan tillgodoses genom gemensam upphandling.

Vidare bör det nuvarande systemet med ansvarsmuseer ersättas med en ordning där olika museer, oberoende av huvudman, tilldelas väldefinierade, fleråriga nationella uppdrag där den statliga finansieringen regleras med fleråriga avtal. Ett sådant nationellt uppdrag kan gälla allt från samordningen av en hel museisektor till att vårda och visa ett enskilt föremål av stort nationellt värde. En liknande metod borde kunna användas även när det gäller det regionala och lokala ansvaret på museiområdet.

Museerna bör inte ges nya uppgifter och ansvar utan att få statliga medel härför. Museerna har betydelse för forskningen och bör ges goda förutsättningar för att kunna bedriva god forskning.

Vad vi här anfört om inriktningen av museipolitiken bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2002/03:Kr236 (m) yrkande 3 och 2002/03:Kr338 (m) yrkande 12 samt avslå motion 2001/02:Kr13 (m) i denna del.

2. Vård av museisamlingarna (punkt 2)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr372 yrkande 8.

Ställningstagande

Sverige har länge brustit i vården av det kulturarv som i form av kunskap, idéer, föremål och miljöer speglar äldre tiders livs- och samhällsformer. Det finns enligt vår mening ett stort behov av kompetent personal för att inventera, vårda och göra samlingarna på museer tillgängliga. Riksdagen bör därför begära att regeringen lägger fram en plan för hur staten kan stödja att museernas samlingar kan vårdas i framtiden. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 8.

3. Foto-SESAM (punkt 3)

av Lennart Kollmats (fp), Cecilia Wikström (fp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr336 yrkande 18.

Ställningstagande

Erfarenheterna från det tidsbegränsade s.k. SESAM-projektet för att registrera och vårda museers och arkivs samlingar är goda. Mot denna bakgrund bör regeringen framlägga ett förslag för riksdagen om utformning, organisering och finansiering av ett särskilt, nationellt Foto-SESAM. Riksdagen bör som sin mening tillkännage för regeringen vad vi här anför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr336 yrkande 18 (c).

4. En nationell mötesplats med ansvar för den svenska fotoskatten och utvecklingen av fotografin (punkt 4)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr250.

Ställningstagande

Det behöver tas ett nationellt ansvar för att analysera, utveckla och bevara den fotografiska bilden och det behövs en nationell mötesplats för detta. Urvalet av vad som skall bevaras åt eftervärlden borde vara resultatet av professionella överväganden och inte som i dag – på grund av bl.a. resursbrist – ofta beroende av slumpen. Mot denna bakgrund bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen vad jag här anfört. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr250 (fp).

5. En konstpedagogisk satsning (punkt 6)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr370 yrkande 10.

Ställningstagande

En förutsättning för att samtidskonst skall kunna visas, förstås och diskuteras är att det finns konstpedagoger. Vid Riksutställningar är man enligt motion 2002/03:Kr370 (kd) beredd att ta ansvar för utbildningen av konstpedagoger under förutsättning att medel ställs till förfogande. Som påpekas i motionen har Kulturrådet utrett frågan men ännu inte redovisat resultaten av utredningen. Jag anser att regeringen bör lägga fram en åtgärdsplan för en konstpedagogisk satsning. Riksdagen bör som sin mening tillkännage för regeringen vad jag här anfört. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 10.

6. Läns museernas ekonomiska situation (punkt 7)

av Lennart Kollmats (fp), Cecilia Wikström (fp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr336 yrkande 20.

Ställningstagande

Som anges i motion 2002/03:Kr336 (c) är läns museernas ekonomiska situation bekymmersam på flera håll. Museernas stora kunskapsbank har därför endast delvis tagits i bruk. Museerna borde ha kunnat lämna viktiga bidrag till belysning av olika samhällsfrågor. Mot denna bakgrund bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen att en utredning bör tillsättas för att

belysa läns museernas ekonomiska situation. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 20.

7. Det samiska kulturarvet (punkt 8)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr357 yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att fynd och samlingar skall finnas och vara tillgängliga nära de människor vars historia fynden och samlingarna berättar om. De skall inte finnas på centralt håll, i synnerhet inte om de inte visas där utan förvaras i magasin. Detta gäller bl.a. samernas konst, som bör återföras från Nordiska museet och placeras på Ájtte, Svenskt fjäll- och samemuseum i enlighet med motion 2002/03:Kr357 (c, fp, mp) yrkande 2. Riksdagen bör tillkännage för regeringen vad jag här anfört. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr357 (c, fp, mp) yrkande 2.

8. Kvinnomuseer m.m. (punkt 9)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr369 yrkande 13 och avslår motion 2002/03:Kr269.

Ställningstagande

Den pågående utredningen om genusfrågor inom museiområdet bör enligt min mening få regeringens uppdrag att i sitt arbete uppmärksamma frågan om särskilda kvinnomuseer och om hur dessa kan bidra till att belysa genusperspektivet. Därvid bör särskilt uppmärksammas Museum Anna Nordlander i Skellefteå som enligt motion 2002/03:Kr369 (kd) besitter stor kunskap på området. Riksdagen bör som sin mening tillkännage för regeringen vad jag här har anfört. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 13 och avslå motion 2002/03:Kr269 (mp).

9. Lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum, m.m. (punkt 10)

av Lennart Kollmats (fp), Lena Adelson Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c), Anna Lindgren (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr297 yrkande 18 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr266 yrkande 16.

Ställningstagande

Vi anser, i likhet med vad som föreslås i motion 2002/03:Kr297 (m), att en utredning snarast bör tillsättas för att bestämma lokaliseringen av ett nytt idrottsmuseum. Frågan om ett riksidrottsmuseum har legat i malpåse sedan ett idrottsmuseum vid Globen i Stockholm stängdes, vilket är otillfredsställande.

Som anförs i motion 2002/03:Kr266 (fp) måste det idrottshistoriska arvet vårdas och lokaliseringen av ett riksidrottsmuseum får inte låsas. Den kommun som garanterar de bästa förutsättningarna bör kunna få ett sådant museum.

Vi föreslår att riksdagen som sin mening tillkännager vad vi anfört för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr297 (m) yrkande 18 och delvis bifalla motion 2002/03:Kr266 (fp) yrkande 16.

10. Naturhistoriska riksmuseets magasinsproblem (punkt 12)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr369 yrkande 11.

Ställningstagande

Naturhistoriska riksmuseets samlingar är förvarade under sådana förhållanden att deras fortsatta existens är äventyrad. Nya magasin måste till både för samlingarnas säkerhet och för att öka tillgängligheten för forskare. Föregående år krävde riksdagen på kulturutskottets förslag att regeringen skulle återkomma med en lösning med utgångspunkt i de förslag från museet och Statens fastighetsverk som finns. Så länge inte något görs riskeras ett betydande kulturarv. Regeringen bör därför snarast återkomma till riksdagen med ett konkret förslag på en lösning av Naturhistoriska riksmuseets magasinsproblem.

Riksdagen bör med bifall till motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 11 som sin mening tillkännage vad jag här har anfört.

11. Regalskeppet Vasa (punkt 13)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c), Anna Lindgren (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 11. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr369 yrkande 12.

Ställningstagande

Nationalklenoden regalskeppet Vasa håller på att frätas sönder av svavelsyra. Skadorna upptäcktes för ett par år sedan, då som vita saltfläckar. Nu har det konstaterats att större delen av de ytor man undersökt är angripna av svavelsyra som fräter på träet. Ett stort forskningsprojekt har inletts tillsammans med Stockholms och Uppsala universitet för att försöka hitta en lösning på hur regalskeppet Vasa skall kunna räddas. I dagsläget saknas emellertid ekonomiska resurser till detta projekt, som är avgörande för skeppets framtid.

Vi vill understryka att räddningsinsatser och restaureringsinsatser absolut inte får förhindras på grund av brist på medel. Regeringen har genom en rapport i november 2002 från Statens Sjöhistoriska museer underrättats om vilka insatser och vilka resurser som behövs. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med information om vilka insatser som kommer att göras för att rädda detta unika kulturarv.

Riksdagen bör med bifall till motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 12 som sin mening tillkännage för regeringen vad vi här har anfört.

12. Samarbete mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga (punkt 17)

av Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 12. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr254.

Ställningstagande

I Björkborn, Karlskoga, där Alfred Nobel bodde en del av sitt liv, finns sedan 1978 en museiverksamhet med inriktning på Alfred Nobels liv och gärning. Det stora intresset för Alfred Nobel och hans gärning borde ges större möjlighet att komma även Karlskoga till godo.

Riksdagen har för år 2003 anvisat 10 miljoner kronor till Nobelmuseet i Stockholm. Regeringen anför i budgetpropositionen att avsikten är att medel skall anvisas även fortsättningsvis (prop. 2002/03:1, utg.omr. 17 s. 28).

Med tanke på att de fasta centrala och andra museer finns i huvudstaden, borde möjligheten till samarbete mellan dessa museer och museer på andra orter tas till vara. Detta skulle öka tillgängligheten till vår gemensamma kultur i hela landet.

Riksdagen bör begära att regeringen i samarbete med Nobelstiftelsen skall försöka öka samarbetet mellan Nobelmuseum i Stockholm och Nobelmuseet i Karlskoga. Samverkan bör ske på ett sätt som gynnar båda museerna och de båda orterna vad gäller utställningar, permanenta samlingar osv. Härvid bör regeringen verka för att en del av samlingarna och utställningarna placeras i Karlskoga. Dessutom skulle en permanent utställning om Nobels litteraturpristagare vara av stort intresse för besöksnäringen i Karlskoga.

Vi föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen skall tillkänna för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr254 (v).

13. Ett nationellt skogsmuseum, m.m. (punkt 18)

av Gunilla Tjernberg (kd) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 18 borde ha följande lydelse:

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 13. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr252, bifaller delvis motion 2002/03:Kr253 och avslår motionerna 2002/03:Kr223 och 2002/03:Kr356.

Ställningstagande

Skogen och den svenska skogens historia är värd mycket mer uppmärksamhet än den får i dag. Den svenska skogens historia är också historien om Sveriges ekonomi och handel och om vår exportindustri och den framväxande industrialiseringen. Skogen och skogsbruket har under hela vår historia varit basen för överlevnad, utveckling och tillväxt.

Att känna till vårt lands skogshistoria är att känna Sveriges historia och hur vårt land har utvecklats. Ett nationellt skogsmuseum skulle vara en viktig brygga mellan skogens historia och dess framtid.

Förutsättningarna för att skapa ett nationellt skogsmuseum samt placeringen av detsamma bör utredas. Detta bör riksdagen som sin mening tillkänna för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr252 (kd), delvis bifalla motion 2002/03:Kr253 (kd) och avslå motionerna 2002/03:Kr223 (fp) och 2002/03:Kr356 (s).

14. Midlanda konsthall (punkt 20)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse:

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 14. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr358 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr318.

Ställningstagande

Midlanda konsthall vid Sundsvall/Härnösands flygplats drivs av Timrå kommuns kultur- och fritidsförvaltning. Konsthallen är den enda platsen i regionen som permanent visar modern konst av hög konstnärlig kvalitet, bl.a. en samling av Bengt Lindström.

Timrå kommun, EU, länsstyrelsen och landstinget lämnar bidrag till konsthallen. EU-bidraget utgår åren 2002–2004. För att garantera konsthallens fortsatta existens krävs regionala och statliga medel förutom den kommunala finansieringen.

Fortsatt drift av Midlanda konsthall bör vara ett lokalt, regionalt och nationellt ansvar. Medel bör utgå från Statens kulturråd. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/01:Kr358 (c, fp, v) och delvis bifalla motion 2002/03:Kr318 (s).

15. Ett världsarvsmuseum vid Höga kusten (punkt 22)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 22 borde ha följande lydelse:

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 15. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr314 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr294.

Ställningstagande

År 2000 blev Höga kusten inskriven på Unescos världsarvslista som ett område med världsunik landhöjningsgeologi.

I ansvaret för att förvalta världsarvet ingår både att skydda området och – som en mycket viktig del – att förmedla och levandegöra de värden som ligger till grund för utnämningen till världsarv. Utveckling av turismen i och kring världsarvet har förutsättningar att bli en viktig möjlighet för hela länets utveckling.

Ett världsarvsmuseum planeras i direkt samverkan med utvalda besöksplatser av hög kvalitet i området. Museet behövs bl.a. för att förklara de geologiska processerna som skapat världsarvet och för att förstå tiden – 10 000 år

av landhöjning. Dessa frågor kan inte förmedlas direkt ute i landskapet. Till sammans avses museum och besöksplatser utgöra Ekomuseum Höga kusten. Dessa insatser måste anses vara en naturlig del av det statliga ansvaret för världsarvet.

Det finns i dag inget nationellt geologiskt museum. Höga kusten blev världsarv på grund av sin världsunika landhöjningsgeologi. Höga kusten är därför en bra plats för att skapa ett nationellt geologiskt museum. Detta bör tillkännages för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr314 (c, kd, fp) och delvis bifalla motion 2002/03:Kr294 (v).

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Läns museernas ekonomiska situation (punkt 7)

Gunilla Tjernberg (kd) anför:

Jag vill påminna om att läns museernas ekonomiska situation uppmärksammades i Kristdemokraternas budgetmotion 2002/03:Kr371 (kd) för år 2003. I motionen yrkades ett med 5 miljoner kronor ökat anslag till de regionala museerna (yrkande 8).

2. Det samiska kulturarvet (punkt 8)

Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v) anför:

Vi har avstått från att reservera oss till förmån för motion 2002/03:Kr357 (c, fp, mp) yrkande 12 om överförande av samiskt kulturarv till Ajtte, Svenskt fjäll- och samemuseum i Jokkmokk, men vill påminna om att Vänsterpartiets representanter i kulturutskottet begärde ett tillkännagivande för regeringen i denna fråga vid föregående riksmöte i betänkande 2001/02:KrU14 (reservation 12). I reservationen anfördes att ursprungsfolk över hela världen driver frågor som rör självförvaltning av deras kulturarv. Urbefolkningsdelegationen och enskilda har vid ett flertal tillfällen tagit upp frågan om att samerna skall återfå förvaltningen av det samiska kulturarvet. I reservationen anfördes också att regeringen borde föregå med gott exempel och aktivt medverka till att en del av de samiska föremålen återförs till ursprungsbefolkningens museum i Jokkmokk.

3. Kvinnomuseer m.m. (punkt 9)

Birgitta Sellén (c) anför:

Jag vill påminna om att Centerpartiet i sin budgetmotion 2002/03:Kr371 (kd) för år 2003 föreslog att Museum Anna Nordlander skulle erhålla ett treårigt nationellt uppdrag och att 1 miljon kronor skulle anvisas för ändamålet för år 2003.

4. Statligt bidrag till nya museer m.m. (punkterna 10, 11, 16 och 18)

Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v) anför:

Kulturutskottet avstyrker varje år ett antal motionsyrkanden om statligt bidrag till museer som tidigare inte erhållit sådant och statligt bidrag till nya museer. Utskottet hänvisar då till sina tidigare uttalanden om att det "för närvarande" i

princip inte bör inrättas flera centrala, dvs. statligt helfinansierade, museer och att det ankommer på huvudmän och initiativtagare att ansvara för att investeringar och drift kan finansieras. Detta gäller i nu aktuellt betänkande t.ex. frågor om ett riksidrottsmuseum, ett riksmuseum för fotboll och en fotbollsakademi, Ekomuseum Bergslagen och ett nationellt skogsmuseum.

Vi vill påminna om att representanterna i utskottet för Vänsterpartiet reserverade sig mot detta resonemang i utskottets betänkande 2001/02:KrU14 (reservation 1). I reservationen begärdes en konsekvensanalys av detta principiella ställningstagande därför att det är viktigt att nya centrala museer och nya samlingsområden tillåts att växa fram till gagn för museiverksamheten i stort och för en kunskapsförstärkning allmänhet. I samma betänkande avlämnades också reservationer av Vänsterpartiets representanter om en utredning om behovet av fler nationella museer (reservation 2) och finansieringen av ekomuseer (reservation 15) samt ett särskilt yttrande (nr 5) om ett nationellt skogsmuseum.

5. Flygvapenmuseum inom Statens försvarshistoriska museer (punkt 14)

Lennart Kollmats (fp) Lena Adelsohn Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp), Anna Lindgren (m) och Henrik Westman (m) anför:

Vi har avstått från att yrka bifall till motionerna 2002/03:Kr251 (fp) och 2002/03:Kr293 (s) om Flygvapenmuseum i Linköping. Vi vill dock påminna om att Statens försvarshistoriska museer i sitt budgetunderlag för år 2003 anför att det är synnerligen angeläget att – mot bakgrund av lokalsituationen och samlingarnas behov av förvaring och vård – kunna slutföra utbyggnaden av Flygvapenmuseum i Linköping enligt den plan som finns och som beskrivits i motionerna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motion väckt med anledning av skrivelse 2001/02:176
Kultur och delaktighet

2001/02:Kr13 av Lennart Fridén (m):

(delvis) Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn och förändringar i den kulturella infrastrukturen och av samverkansformerna inom kultursektorn för att bättre kunna uppfylla det s.k. jämlikhetsmålet.

Motioner från allmänna motionstiden 2002

2002/03:Kr211 av Sonia Karlsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i ägardirektiven för Teracom AB skriva in vikten av att vårda och värna rundradions historia för kommande generationer.

2002/03:Kr222 av Jan-Evert Rådström (m):

Riksdagen beslutar att inom Nordiska rådet driva frågan om att Torsby Finn-kulturcentrum bör bli ett samnordiskt projekt.

2002/03:Kr223 av Yvonne Ångström (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att inrätta ett nationellt skogsmuseum med lokalisering i Lycksele.

2002/03:Kr236 av Kent Olsson m.fl. (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om museipolitiken.

2002/03:Kr249 av Agneta Ringman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att permanenta den pedagogiska verksamheten vid läns museerna.

2002/03:Kr250 av Torkild Strandberg m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ansvarstagande för den svenska fotoskatten.

2002/03:Kr251 av Linnéa Darell (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att Flygvapenmuseum i Linköping får en framtida permanent lösning.

2002/03:Kr252 av Dan Kihlström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att utreda förutsättningarna för att skapa ett nationellt skogsmuseum samt placering av detsamma.

2002/03:Kr253 av Gunilla Tjernberg (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning om och bidrag till ett nationellt skogsmuseum.

2002/03:Kr254 av Peter Pedersen m.fl. (v):

Riksdagen ger regeringen i uppdrag att verka för ett utökat och fördjupat samarbete mellan Nobelstiftelsen och Nobelmuseum i Stockholm å ena sidan och Nobelmuseum Björkborn i Karlskoga å andra sidan.

2002/03:Kr266 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vårda det idrottshistoriska arvet.

2002/03:Kr268 av Per Erik Granström och Sven-Erik Österberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Ekomuseum Bergslagen.

2002/03:Kr269 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Kvinnokonstcentrum Anna Nordlander bedriver en verksamhet som har betydelse för hela landet.

2002/03:Kr270 av Lennart Axelsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att pröva förutsättningarna för ett statligt engagemang för Måltidsmuseet i Grythyttan.

2002/03:Kr287 av Dan Kihlström (kd):

Riksdagen beslutar att inom Nordiska rådet driva frågan om att Torsby Finnkulturcentrum bör bli ett samnordiskt projekt.

2002/03:Kr293 av Berndt Sköldestig m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbyggnad av Flygvapenmuseum.

2002/03:Kr294 av Gunilla Wahlén (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ta initiativ till att idéerna kring ett världsarvsmuseum konkretiseras.

2002/03:Kr297 av Kent Olsson m.fl. (m):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning angående lokalisering av ett nytt idrottsmuseum.

2002/03:Kr298 av Peter Pedersen (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i samarbete med berörda parter verka för skapandet av en nationell fotbollsakademi i Degerfors.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i samarbete med berörda parter ge förutsättningar för att skapa ett riksmuseum för fotboll i Degerfors.

2002/03:Kr314 av Birgitta Sellén m.fl. (c, kd, fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Länsstyrelsen i Västernorrland, i samarbete med de statliga verken, får ett uppdrag att konkretisera idéerna kring ett världsarvsmuseum.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen vid nästa års budgetarbete bör ta ett ekonomiskt ansvar för att möjliggöra denna satsning.

2002/03:Kr316 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett forsknings- och utställningscentrum i Göteborg – Emigranternas hus.

2002/03:Kr318 av Hans Stenberg och Agneta Lundberg (s):

Riksdagen tillkännager för regering som sin mening vad i motionen anförs om Midlanda konsthall.

2002/03:Kr336 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

18. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om hur ett nationellt Foto-Sesam bör utformas.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda läns museernas ekonomiska situation.

2002/03:Kr338 av Kent Olsson m.fl. (m):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ny museistruktur.

2002/03:Kr356 av Lena Sandlin-Hedman och Karl Gustav Abramsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en uppgradering av Skogsmuseet i Lycksele till ett ”nationellt ansvarsmuseum” för skogsbruket.

2002/03:Kr357 av Birgitta Sellén m.fl. (c, fp, mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samernas konst skall återföras till samernas museum.

2002/03:Kr358 av Birgitta Sellén m.fl. (c, fp, v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Midlanda konsthall är nationellt intressant och bör säkras med ekonomiska medel från Statens kulturråd.

2002/03:Kr359 av Leif Jakobsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett nationellt museum för transporter och fordon.

2002/03:Kr369 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

11. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett konkret förslag på en lösning av Naturhistoriska riksmuseets magasinsproblem.
12. Riksdagen begär att regeringen återkommer med information om situationen för regalskeppet Vasa.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kvinnomuseer.

2002/03:Kr370 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en åtgärdsplan för en konstpedagogisk satsning.

2002/03:Kr372 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

8. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till plan för hur staten kan stödja att museernas samlingar kan vårdas i framtiden.